

דברי משיח היתשלייה

מאמר ושיחת מוצאי ש"פ ויקהל,
פ' שקלים, מבה"ח אד"ש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי
„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה
ה' תהא שנת פדה בשלום
שנת הק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקהל-שקלים – הננו מוציאים לאור "הנחה" ממאמר ושיחת מוצאי ש"פ ויקהל, פ' שקלים, כ"ה אדר, מבה"ח אד"ש – בחדרו – תשל"ח (כקביעות שנה זו!) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשל"ח".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" מר"ד בניחום אבליים, כ"ז שבט תשמ"ח – תדפיס מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ח" כרך ג' שמכינים כעת לדפוס.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"–תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשל"ח, תשמ"ז–תשמ"ח), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
כ"א אדר ראשון ה'תשפ"ב (ה' תהא שנת פדה בשלום),
שנת הק"כ לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

1) בנוגע למעלת לימוד השיחות שנאמרו באותה קביעות, ראה דברי משיח – שיחות תשמ"ז: ש"פ נח סכ"ט; ש"פ וירא סל"ח. ועוד.

2) השיחות נערכו מחדש ע"פ סרט הקלטה (בתוספת פרטים ותיוונים רבים לעומת ההנחה שבשיחות קודש תשל"ח), ונדפסות כאן בפעם הראשונה בתרגום ללה"ק. המאמר נדפס בסה"מ ד' פרשיות ח"א ע' קלג ואילך, ובהוצאה זו נערך מחדש ע"פ סרט הקלטה.

בס"ד. מוצאי ש"פ ויקהל, פ' שקלים, כ"ה אדר-ראשון,
מבה"ח אדר-שני – בחדרו – ה'תשל"ח

הנחה בלתי מוגה

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם¹, ומדייקים בזה רבותינו נשיאינו²,
דהלשון שמצינו בכמה מקומות בנוגע למנין בני ישראל הוא הלשון דפקודי,
ע"ד מה שנאמר [בפרשה שהתחילו לקרוא במנחת ש"פ שקלים] אלה פקודי
המשכן³, שזהו המנין הקשור עם המשכן, ועד"ז מצינו בכמה מקומות גם בנוגע
למנין בני ישראל, וכאן נאמר הלשון כי תשא. ובפרט שמיד בהמשך נאמר ג"כ
לפקודיהם, שבפסוק זה גופא משתמש בשם ובתיבת פקודיהם כדי להראות על
ענין המנין. ואח"כ ישנו גם ההמשך שנאמר לפקודיהם, וידוע שבפקודיהם יש
גם עוד פירוש, בדיוק כמו שבכי תשא יש עוד פירוש (נוסף על הפירוש מנין),
גם ענין ההגבהה ונשיאת ראש⁴, כך גם בפקודיהם (נוסף על הפירוש מנין) יש
גם הענין דונפקדת כי יפקד מושבך⁵, ענין החסרון⁶. דלשניהם יש את אותו
הפירוש דמנין, אבל בענין זה גופא יש כפי שבמנין יש שני קצוות, מנין המביא
לתשא ומנין הקשור עם פקודיהם, יפקד מושבך. ולאחרי זה ממשיך⁷ זה יתנו,
ואומר שזהו מחצית השקל, ואח"כ אומר ששקל הקודש זהו עשרים גרה ושיתנו
מחצית השקל. וידוע גם הדיוק בזה, דמכיון שצריכים לתת רק מחצית השקל,
לכאורה הי' צריך להיות כתוב בפסוק רק זה יתנו מחצית השקל, ובפרט שהענין
דמחצית השקל כבר נזכר לעיל בספר בראשית⁸ שבקע משקלו [בשידוך דיצחק
ורבקה, שזהו גם ענין כללי⁹], ובמילא יודעים כבר כמה הוא מחצית השקל.
ואפילו אם רוצים לומר כאן את כל הפרטים, אינו מובן מדוע צריכים לדעת כמה
יש בשקל (עשרים גרה), והי' צריך להיות כתוב רק שמחצית השקל הוא עשר
גרה. ואח"כ נאמר על זה שכשנותנים זאת זהו כופר נפשו¹⁰, וידוע מאמר המדרש¹⁰

(1) תשא ל, יב.

(2) רד"ה זה תרנ"ח (סה"מ תרנ"ח ע' קמו).
הע"ת (המשך תער"ב ח"ב ע' תתצג). וראה גם
אוה"ח עה"פ.

(3) ר"פ פקודי (לח, כא).

(4) תו"א תשא (הוספות) קיב, א. שם, ד. אוה"ת
תשא ע' א'תתלח. שם ע' א'תתמו. ע' א'תתסג. ע'
א'תתצח. (כרך ז) ע' ב'תשפת. המשך תער"ב שם

ע' תתקא. וראה הנסמן בהערה 17.

(5) שמואל-א כ, יח.

(6) תו"א שם קיא, ג. אוה"ת שם ע' א'תתלח. ע'
א'תתפכ. המשך תער"ב שם.

(7) תשא שם, יג.

(8) חיי שרה כד, כב ובפרש"י.

(9) ראה לקו"ש ח"ג ע' 929. ובכ"מ.

(10) תנחומא נשא יא. במדב"ר פ"ב, ג.

בזה שמשה התפלא כיצד זה יכול להיות כופר נפשו וכמה גדול צריך להיות כופר נפשו, והקב"ה ענה על זה איני מבקש אלא לפי כחן, ולפי כחן הוא הענין דעשר גרה, מחצית השקל. וזה גופא צריך ביאור, דלהיות שבפסוק גופא נאמר שיש עשיר ויש דל¹¹, מזה מובן שאם מבקשים לפי כחן, צריך העשיר לתת לפי כחו והדל לתת לפי כחו, ואעפ"כ נאמר זה יתנו, שהקב"ה אומר שמבקש לפי כחן, ואח"כ ממשיך שלפי כחן היינו שיש עשיר ויש דל ואעפ"כ כל אחד מהם נותן אותו ענין, העשיר לא ירבה והדל לא ימעט¹¹, שכל אחד נותן עשר גרה.

ומבארים בזה, כמבואר בארוכה בדרושים בפרטיות יותר¹², שבזה יתנו הדיוק הוא שזהו "זה", דמה שהקב"ה ציוה למשה, ומשה מסרה לבני ישראל, שזה בא ביחד עם נתינת כח על זה, הוא שיתנו את ה"זה", הענין הגלוי, שזהו הכחות הגלויים שבנפש. ואח"כ נאמר שע"ז שזה יתנו, שהם יתנו את הכחות הגלויים שבנפש, יגיעו לכך שידעו שזהו מחצית השקל של שקל הקודש, שיש לו עשרים גרה, דזה שהוא נותן את ה"זה" מקשר אותו עם שקל הקודש כולו, שע"ז גם יומשך מלמעלה למטה הענין דמחצית השקל השני. ולכן מדייק הפסוק, דלא שנותנים עשר גרה בתור עשר גרה, אלא שנותנים את זה בתור מחצית, ומכיון שאח"כ (כמו ע"י תורה ומצוותי' בכלל) באים לשלימות, הנה ע"י מחצית זה (כהמשך הכתוב) מתקשר ויש לו את שקל הקודש שעשרים גרה השקל, אלא שבזה יש את מה שיתנו מלמטה למעלה, ואח"כ יש את מה שנותנים לו מלמעלה למטה, ואז זה נעשה שקל הקודש בשלימותו. ובפרטיות הוא מה שיש בכל אחד מישראל שתי נפשות, כדאיתא בתניא¹³, שזהו אצל כל אחד, הן עשיר והן דל, וכמו שמבאר בארוכה שזהו נפש האלקית ונפש הבהמית, ובנפש האלקית עצמה שהנפש השנית בישראל היא חלק אלוקה ממעל ממש¹⁴ יש את שני העינים, כמו שהיא נמצאת בישראל בתוכם, גם בפנימיות ובגלוי, וכמו שעומדת שם גם כחלק אלוקה ממעל ממש, כתורת הבעש"ט¹⁵ העצם כשאתה תופס בחלקו (במקצתו) אתה תופס בכולו, שזהו חלק התופס בכולו. ובפרטיות, כמבואר בדרושים¹⁶, זהו חלק הנפש האלקית הקשור ומלוכב בנפש הבהמית ובגוף [ועל ידם בחלקו בעולם], וכמו כן ישנו כמו שנפש האלקית היא בראשה ובשרשה ומקורה, שבכללות זה נקרא ראש בני ישראל.

(14) שם רפ"ב.

(11) תשא שם, טו.

(15) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סימן קטז (צט, ריש ע"ב). וש"נ.

(12) אוה"ת שם ע' א'תתקז. סד"ה זה יתנו העת"ר (המשך תער"ב שם ע' תתעד).

(16) אוה"ת שם. המשך תער"ב שם ע' תתקא.

(13) פ"א-ב.

ועל זה נאמר כי תשא את ראש בני ישראל, שיש את הדרגא דראש בני ישראל, השורש ומקור וראש דנפש האלקית, ומשה שואל (כדברי הגמרא בבבא בתרא¹⁷) במה תרום קרנם של ישראל, שבאמת זהו קרן של ישראל, באופן דראש בני ישראל, אבל אצל יהודי זה עדיין אינו מספיק, אלא צריך להיות תרום קרנם של ישראל, ועל זה ענה הקב"ה שתרום קרנם של ישראל הוא ע"י ענין הצדקה, כמבואר בגמרא שם (ובמפרשים¹⁸). ועי"ז נעשה תשא, כמדובר לעיל שזהו מנין ופעולה המנשאת למעלה יותר אפילו את הדרגא הנקראת בשם ראש בני ישראל, ובתור רישא גופא אזיל¹⁹, שזה מנשא את כל חלקי הנפש דנפש האלקית, ועי"ז גם כל חלקי הנפש דנפש הבהמית, עד גם הגוף וחלקו בעולם. ועד שנאמר שעפ"ז מובן מה שזקוקים לצדקה, דענין הצדקה שייך כשיש ענין דהיפך העשירות, וזקוקים להשפעה, שאז תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' ישפוך שיחו²⁰, שעומד במעמד ירוד, ובלשון הגמרא²¹ ורש"י²² מאיגרא רמה לבירא עמיקתא.

ועל²³ זה נאמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, מנין שיש בו גם הפירוש דחסרון, שע"ז שישנה הירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, נעשה כל הענין דלפקודיהם. דמצד זה שעוברים דרך הענין דספירת המלכות, שענינה הוא מנין וחשבון, ועי"ז נמשך מלמעלה למטה, עד מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, שבירא עמיקתא הו"ע דפקודיהם לשון חסרון, ובלשון התניא²⁴ שזהו תחתון שאין תחתון למטה הימנה, צריכים לדעת שכל ענין הירידה הוא רק לצורך עלי', מפני שמוכרחת להיות עלי', וכדי שתהי' העלי' דתשא את ראש בני ישראל, גם ע"י ספירת המלכות, ענין המנין²⁵, אבל שע"ז נעשה התשא, שהראש נעשה למעלה יותר, שזהו תרום קרנם של ישראל, זהו עי"ז שהנשמה יורדת למעמד ומצב ששם שייך ענין הצדקה, מכיון שיש ענין שבו יש את ענין החסרון, שזהו כללות ענין סדר ההשתלשלות ובריאת העולמות, שזהו ע"י לכי ומעטי את עצמך²⁶, עי"ז שספירת המלכות יורדת ג"כ מאיגרא רמה וכו', והלפקודיהם הוא כדי שע"ז יבואו לכי תשא את ראש בני ישראל, תרום קרנם של ישראל, שזהו

23 ראה אוה"ת שם ע' א'תתסב. שם ע' א'תתעב.
 24 רפל"ו.
 25 פרדס שער (כג) ערך הכינויים ערך מספר.
 הובא באוה"ת ר"פ תשא.
 26 חולין ס, ב. וראה אוה"ת בראשית לו, א ואילך.

17 י, ב.
 18 ראה פרש"י ב"ב שם ד"ה אמר לו.
 19 עירובין מא, ב.
 20 תהלים קב, א.
 21 חגיגה ה, ב.
 22 חגיגה שם ד"ה מאיגרא.

גם כמו שמלכות נקראת בשם קרן, כידוע הביאור²⁷ בזה שבקרן זוית לית לה מגרמה כלום, כי כל נקודה שתופסים בה היא או מרוח אחד שמאחדת עם הרוח השני או מהרוח השני, ואעפ"כ היא מאחדם, ועי"ז שעלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן²⁸ (כידוע הביאור בזה בביאורי הזהר²⁹), שע"ז נעשית אח"כ העלי', עד בתכלית השלימות בקרן, תרום קרנם של ישראל, עד וירם קרן משיחו³⁰, שזהו תכלית השלימות בנשמות, נשמת משיח, ענין היחידה³¹, וזהו קרן משיחו. ובזה נאמר שמיתוסף גם הענין דוירם קרן משיחו, תרום קרנם של ישראל, עי"ז שיש את הירום קרן משיחו, וכמדובר כמה פעמים ומבואר³² שבכל אחד מישראל יש ניצוצו של משיח, ובמשיח יש ניצוץ של כל אחד ואחת מישראל.

ועל זה נאמר, שהענין דלעשות לו ית' דירה בתחתונים, שהמעשה הוא העיקר³³, עומד בגלוי בעולם העשי', שזהו העולם התחתון, שעל זה נאמר דירה בתחתונים דוקא, ששם עומדת עשי' בגלוי, שזהו זה יתנו, הענין העומד בגלוי. ובעבודה זוהי העבודה שפועל אתכפיא ואתהפכא, ומה שעומד אצלו בגלוי שזהו הנפש הבהמית, ועי"ז בא גם לענין הפנימי העומד אצלו בפנימיות ובהעלם לפי שעה, שגם זה ניתן לו, דעי"ז שנותן להקב"ה את ה"זה" שישנו בנפש האלקית עצמה, כמו שנפש האלקית קשורה ועומדת בגלוי ועובדת ופועלת בנפש הבהמית, שבונה את הדירה לו ית', משכן, ושכנתי בתוכם³⁴, עי"ז בא גם לראש בני ישראל, לשורש ומקור הנפש האלקית.

ועד כמו שמפרש במאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בהמשך תער"ב³⁵, שישנו עוד פירוש בזה יתנו, שקאי על עצמות ומהות, אמיתת המציאות [ולכן דוקא עליו אפשר לומר באמת לאמיתו, "זה", כי זהו אמיתת המציאות, ובלשון הרמב"ם³⁶ שממנו נמצאו כל הנמצאים, שזה כולל את כל סדר ההשתלשלות וכל עניני הגילויים וכו'] ועי"ז שעושה את פעולתו בזה יתנו, בכחות הגלויים, ועד נפש הבהמית, כפי שבאים ע"י הלבושים דמחשבה דיבור ומעשה, ובונים את

וש"ג. וראה הנסמן בלקו"ש ויקהל שנה זו (חט"ז ע' 433) הערה 45.

(32) ראה מאור עיניים ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע. לקו"ש ח"ב ע' 599. ובכ"מ.

(33) אבות פ"א מי"ז.

(34) תרומה כה, ח.

(35) שם ע' תתעד.

(36) ריש הל' יסוה"ת.

(27) לקו"ת אמור לר, ד.

(28) זבחים נג, רע"ג (במשנה).

(29) במדבר – לאדהאמ"צ (הוספות) קמד, סע"ב ואילך. להצ"צ ח"א ע' תסה ואילך.

(30) שמואל"א ב, י.

(31) ראה רמ"ז לזח"ג רס, ב. סה"מ תרח"ץ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. תש"ב ע' 51. וראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך משיח. וש"ג. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה (לקו"ש ח"מ כרך א' ע' 5-6).

כל העולם (לתקן עולם במלכות שדי-י³⁷) ע"י חלקו בעולם שיהי' דירה לו ית', אז נעשה הנחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני³⁸, כתורת אדמו"ר הזקן³⁹ שעל תאוה אין קושיא (אויף אַ תאוה איז ניטאָ קיין קשיא), דנתאוה הקב"ה⁴⁰, שזהו למעלה מכל סדר ההשתלשלות, כמבואר בארוכה בהמשך ס"ו⁴¹, ולכן דוקא זה הוא הטעם האמיתי, הנה ע"י „זה" זה דעבודתו בגלוי, מחשבה דיבור ומעשה שלו, ניתן לו גם ה„זה" האמיתי, שממנו נמצאו כל הנמצאים, היש האמיתי, כמו שמתקשר עם היש כאן למטה, כמבואר בארוכה בביאורי הזהר⁴².

ולכן נרמזים שניהם ופירושם באותו זה יתנו, ע"י העבודה שבאמת העשיר מקריב קרבן שלו, קרבן עשיר דוקא⁴³, ועד"ז כאו"א לפי ענין העשירות שלו⁴⁴, אבל ההתחלה בדבר והיסוד והשורש ועיקר כל העבודה זהו מחצית השקל, שממנה קונים אח"כ את הקרבנות ציבור⁴⁵, שגם בקרבנות ציבור משתווים כל בני ישראל, ועד שנאמר⁴⁶ שכל עניני הציבור צריכים להיות באופן שכל אחד ואחת מוסר באופן דמסירה יפה יפה.

ועי"ז נפעל הושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחת⁴⁷, וזה נעשה גם ההכנה הקרובה שיהי' אח"כ בגלוי הענין דושכנתי בתוכם, מקדש דאיקרי משכן⁴⁸, בנין בית המקדש השלישי, שזה מתקשר עם וירם קרן משיחו, שזה קשור עם תרום קרנם של ישראל, ובמה בצדקה, שצדקה תרוםם גוי⁴⁹, כמבואר בארוכה ובפרטיות גם בתו"א בתחלתו⁵⁰. וכן תהי' לנו, כמאחז"ל⁵¹ וכמבואר בארוכה באגה"ק⁵² גודל העילוי דצדקה בכלל, ובפרט בדרא דעקבתא דמשיחא, בעולם העשי', להקים סוכת דוד הנופלת, נוסף על אריכות הביאור שנאמר בתניא חלק ראשון⁵³ כיצד צדקה מעלה יותר מכל עניני תורה ומצוותי' מכל

45) שקלים פ"א מ"ד. רמב"ם הל' שקלים פ"ד ה"א. פרש"י תשא ל, טו.
46) ר"ה ז, ריש ע"ב.
47) ראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך תרומה שם. של"ה סט, א. א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.
48) עירובין ב, א.
49) משלי יד, לד.
50) בראשית א, ב.
51) ב"ב י, א.
52) ס"ט.
53) פל"ז (מת, ב ואילך).

37) נוסח תפילת עלינו.
38) ספרי ופרש"י פינחס כח, ח. וראה גם תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. פרש"י תצוה כט, כה.
39) הובא באוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ס"ע ז. סה"מ תש"ב ע' 34. ובכ"מ.
40) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא שבהערה 24. ובכ"מ.
41) שם.
42) לאדהאמ"צ – בשלח מג, ג. וראה גם סה"מ תרס"א ע' קצא ואילך. תרע"ח ע' קיג. סה"מ נ"ך מאחז"ל ריש ע' רד. וש"נ.
43) ראה נגעים בסופה.
44) ראה לקו"ת ר"פ נצבים.

עניני העולם. וע"י מעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות בענין הצדקה כפשוטה, ואח"כ זה כולל את כל התורה ומצוותי, כלשון הכתוב⁵⁴ (ומבואר בארוכה בחסידות⁵⁵) וצדקה תהי' לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת, שלכל ענין התורה ומצוותי יש את השם הכללי צדקה, נפעל שתרום קרנם של ישראל עוד בימים האחרונים של הגלות, וזה יביא את הישועה והצלה⁵⁶, בקרוב ממש, שנראה גם בעיני בשר וירם קרן משיחו, בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

ואז יהי' הויקהל משה את כל עדת בני ישראל⁵⁷ (שזהו התחלת הקריאה בשבת פרשה זו), כי הקיצו ורננו שוכני עפר⁵⁸ ומשה ואהרן עמהם⁵⁹, משה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון⁶⁰, והוא יקהיל את כל עדת בני ישראל, כמבואר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו⁶¹ החידוש שכאן הי' דוקא כל עדת בני ישראל ע"י משה, שהוא כולל כל ישראל כולם בתור רעיא מהימנא⁶², והוא הרעיא מהימנא של כל אחד ואחת מהם, והוא מקבצם יחד מכל מקומות פזוריהם ע"י תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב⁶³, שאת זה מקבל כל אחד מישראל בתור ירושה, שיורש יורש הכל⁶⁴. וזה מתקשר גם עם אז יקהל שלמה⁶⁵, שזוהי הפעם השני' שכתוב יקהל, כמבואר בדרושים⁶⁶, שעיי"ז שישנו הענין דיקהל שלמה, העבודה דחכמה תראה ויראה תתאה, בא אח"כ ויקהל משה, הענין דחכמה עילאה ויראה עילאה, שבכללות בעבודת האדם, מעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות, זהו ענין הביטול, ביטול בכלל שזהו ביטול היש, שזה נרמז ביקהל שלמה, ועיי"ז באים לויקהל משה, הביטול במציאות, כמבואר גם מהביאור בקונטרס עץ החיים⁶⁷ ובכמה מקומות.

62) ראה שמו"ר פ"ב, ב. זהר ח"ב כ, ב ואילך.
ח"ג כז, סע"ב (ברע"מ). יל"ש איכה סוף רמז
תתקצז. תניא רפמ"ב. ובכ"מ.
63) ברכה לג, ד.

64) ראה נדה מד, רע"א. וראה ביצה לח, א.
פרש"י גיטין מז, ריש ע"ב. ובכ"מ.

65) מלכים"א ח, א. דברי הימים"ב ה, ב.
66) אוה"ת פרשתנו שם. ד"ה ויקהל משה
תרל"ד (סה"מ תרל"ד ע' קמד ואילך). תרנ"ה
(סה"מ תרנ"ה ע' קלו ואילך). סד"ה הנ"ל העת"ר
(המשך תער"ב שם ע' תתקי). ד"ה הנ"ל תש"כ
(סה"מ שמות ח"ב ס"ע רצו ואילך). וראה גם
סה"מ תרס"ט ע' רה.

67) פ"י ואילך.

54) ואתחנן ו, כה.
55) תו"א מקץ לח, ג. מב, ג. לקו"ת אמור לד,
ב. שלח מג, ד. ועוד – נסמן בסה"מ בראשית ח"א
ע' רכג הערה 33.

56) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.
57) ריש פרשתנו (ויקהל לה, א).

58) ישע"י כו, יט.
59) תוד"ה אחד – פסחים קיד, ב. וראה יומא
ה, ב.

60) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שעה"פ
להארז"ל פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב. לקו"ש
ח"יא ע' 8 ואילך.

61) אוה"ת פרשתנו ע' ב'פו.

וזזהו גם בפשטות, שע"ז שבני ישראל משלימים את הפכים קטנים⁶⁸ בסוף דרא דעקבתא דמשיחא, ברגעים ובימים האחרונים של הגלות, זוכים בקרוב ממש (כמדובר לעיל) ליקהל שלמה וויקהל משה בבית המקדש השלישי, ולוקחים עמנו את כל עניני הביירוים, כל עדת בני ישראל, עם זהב וכסף ונחושת⁶⁹, כל י"ג⁷⁰ (וט"ו⁷¹) הדברים, ואז יוחזר גם המשכון, כמו שהתחילו לקרוא ואלה פקודי המשכון משכון³, שני פעמים משכון, שזהו משכון (כמו שמביא גם רש"י בפירושו על התורה⁷²), שהקב"ה מחזיר את המשכון, שזהו ענין המשכון, שכאשר פורעים את החוב [שזהו גם הפירוש השני במדרש על כי תשא⁷³, מלשון פרעון חוב], מחזירים את המשכון, שמקדש השלישי, הכולל בתוכו גם את כל המעלות והעילויים והענינים של המשכון משכון שנתמשכנו⁷⁴, ואדרבה, עי"ז זה מתעלה באופן הכי נעלה, עד שבאים לזה יתנו, כהפירוש הנ"ל שעצמות ומהות עומד באופן ד"זה", כפי שהיתה ההתחלה בזה דזה א-לי ואונהו⁷⁵ בקריעת ים סוף, שנזכה בקרוב ממש כמאחז"ל⁷⁶ שהקב"ה עושה מחול לצדיקים והוא יושב באמצע, ואומרים שני פעמים זה, הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה הוי' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו⁷⁷, בישועה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

71) בחיי תרומה כה, ז. כלי יקר שם, ג. וראה זח"ב קלה, א.

72) וראה גם תנחומא פקודי ב. שמור"ר פנ"א, ג.

73) שמור"ר פל"ט, א.

74) ראה לקו"ש ח"ט ע' 26 ואילך.

75) בשלח טו, ב.

76) תענית בסופה.

77) ישעי' כה, ט.

68) ע"פ חולין צא, סע"א. פרש"י וישלח לב, כה. וראה אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ד ע' שיד. שיחת ש"פ וארא תשי"א (שיחות קודש (ברוקלין, תשי"א) ע' 4-133). ובכ"מ.

69) תרומה כה, ג.

70) תנחומא תרומה ה. שהש"ר פ"ד, יג. פרש"י ודעת זקנים מבעה"ת ר"פ תרומה. זח"ב קמת, א.

בס"ד. שיחת מוצאי ש"פ ויקהל, פ' שקלים, כ"ה אדר-ראשון,
מב"ח אדר-שני – בחדרו – ה'תשל"ח

הנחה בלתי מוגה

א. זהו מוצאי שבת קודש פרשת שקלים, שזהו גם על שם סיום הקריאה וההפטרה דשבת זו, שעכשיו נמצאים במוצאי שבת זה.

וזה גופא שזה נקרא על שם השבת – מדגיש שעניני השבת עומדים בתקפם בזמן זה הנקרא "מוצאי שבת", וממנו נמשך אח"כ על הימים שלאחרי זה.

ב. ובנוגע לעניננו, בשבת זו, זהו הענין דשקלים:

הדין במשנה¹ (ומובא בפוסקים, ברמב"ם² ובשולחן ערוך³) הוא, שבשבת שלפני ראש חודש אדר קוראים את פרשת שקלים.

והטעם בזה בפשטות⁴ – מפני שבראש חודש אדר (כדאיתא במשנה⁵) "משמיעין על השקלים", לכן בשבת שלפני זה, בקריאת התורה, קוראים את זה ג"כ בתורה שבכתב, ו"גדול לימוד שמביא לידי מעשה"⁶, שע"י הביאור והפירוש בתורה שבע"פ – זה נמשך אח"כ בימים שלאחרי זה, ובמיוחד ביום דראש חודש אדר, להשמיע על השקלים.

והנה, בשקלים יש ענין נפלא ומיוחד, המובן מענין השקלים (שהכוונה בזה כאן היא לענין דנתינת מחצית השקל), כפי שמביא רש"י בפירושו על התורה⁷ שזהו מחצית השקל שממנה הקריבו אח"כ קרבנות ציבור במשך כל השנה, המתחילה מראש חודש ניסן זה, עד ראש חודש ניסן דשנה הבאה שלאחרי זה.

ומכיון שצריכים להביא את הקרבנות של שנה הבאה מ"תרומה חדשה"⁸, מגדבות אלו שבני ישראל נדבו מחדש – הנה שלושים יום לפני זה כבר "משמיעין על השקלים", כדי שיתנו בינתיים, והכל יהי' מוכן כדי ששלושים יום לאחרי זה, בראש חודש ניסן, כבר יתחילו להביא את הקרבנות ציבור, וכן בהמשך לזה, במשך כל השנה כולה – מה"תרומה חדשה".

ג. ועפ"ז נמצא (בפשטות הענינים, ועאכו"כ בפנימיות הענינים) שש"פ שקלים היא [לא רק הכנה ונתינת כח על ראש חודש אדר הבא בימים שלאחרי זה, בשבוע שלאחרי ש"פ שקלים, אלא גם] הכנה, וביחד עם זה – נתינת כח, על כל עבודת השנה המתחילה מראש חודש ניסן הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, עד ראש חודש ניסן שלאחריו.

(5) ריש שקלים.

(6) קידושין מ, ב. ב"ק יז, א.

(7) עה"פ שבהערה 16 (משקלים פ"ד מ"א).

(8) מגילה שם. ר"ה ז, א.

(1) מגילה כט, סע"א.

(2) הלי' תפלה פי"ג ה"כ.

(3) אור"ח סתרפ"ה ס"ה.

(4) מגילה שם, ב.

ומזה מובן גם הכחות שניתנים לכל אחד מישראל ולכל בני ישראל בכל מקום שהם, שאלה הם כחות שניתנו כדי שראש חודש אדר יהי' בתכלית השלימות, שתכלית השלימות שלו כוללת שהוא מכין את כל הענינים הנצרכים על מנת שעבודת כל אחד מישראל וכל בני ישראל שתהי' בשנה שתתחיל מראש חודש ניסן תהי' בהתחדשות, בכל הפרטים והכללים המפורטים בתורה.

והנתינת כח על כל זה ניתנת בש"פ שקלים.

והנה, בעבודתו של יהודי יש כו"כ פרטים, שבכל פרטים אלה יש (כמו כללות עניני התורה⁹) כפי שהם עומדים בפרטיות, ואח"כ כפי שהם מתגלים באופן כללי, ועד באופן ד"כלל גדול".

וכמו כן הוא כללות ענין ירידת ושליחות הנשמה למטה, שזהו כדברי המשנה¹⁰ "אני נבראתי לשמש את קוני", שיהודי ישמש את קונו ויהי' עבד של הקב"ה, והעבודה בפרטיות מתחלקת לתורה ומצוות בג' קוין¹¹, הבולטים ומודגשים בקו הנקרא "קו העבודה".

וזהו ענין העבודה בבית המקדש, ובמיוחד בקרבנות ציבור, שזהו גם העבודה של ה"כלל גדול" דכל אחד ואחת מישראל כפי שהוא חלק מציבור כל ישראל; שבזמן שבית המקדש הי' קיים, כל ענינים אלה היו נכללים ויוצאים בגלוי ע"י קרבנות ציבור, ולאחרי זה, כמדובר כמה פעמים, ישנו ה"ושכנתי בתוכם", בית המקדש הרוחני, ועד"ז בית המקדש שיש בלבו של כל אחד מישראל, כלשון הכתוב¹² "ושכנתי בתוכם", שבתוך כל אחד ואחת מישראל ישנו המשכן ומקדש לו ית¹³.

ובדיוק כמו שבזמן שבית המקדש הי' קיים, כל דבר שיהודי עשה נתעלה אח"כ ע"י קרבנות ציבור בבית המקדש, ועי"ז גם נמשכו מלמעלה למטה ההמשכות הנפעלות ע"י קרבנות ציבור – ההמשכות הרוחניות, ואח"כ גם ההמשכות הגשמיות,

עד"ז גם "תפילות במקום קרבנות תקנום"¹⁴, שזוהי עבודת התפילה בכל מקום ובכל זמן שיהודי נמצא, וכפי שנאמר שתפילת שחרית היא הענין דתמיד של שחר ותפילת בין הערביים היא הענין דתמיד של בין הערביים – שאת הכחות לזה אוספים ולוקחים מראש חודש אדר, שבו "משמיעין על השקלים", ולפני זה – הנתינת כח בשבת שלפני זה, ש"פ שקלים.

ד. ובזה רואים דבר נפלא שנאמר בנוגע לשקלים¹⁵:

9) ראה פרש"י ר"פ בהר (כה, א).
10) סוף קידושין.
11) ראה אבות פ"א מ"ב.

12) תרומה כה, ח.

13) ראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב ואילך.

14) ראה ברכות כו, ב. טושר"ע (ודאדה"ז) סצ"ח ס"ד.

15) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"א ע' 110 ואילך.

כמדובר כמה פעמים, מכיון שהענינים קיימים כפשוטם ובפנימיותם גם יחד בזמן שבית המקדש הי' קיים – מזה מובן, שברוחניות הענינים, הענינים קיימים בכל מקום אפילו לאחר שחרב בית המקדש.

ובשקלים מצינו ענין, שהי' "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט"¹⁶, וכפי שמתעכבים על זה מפרשים, שזהו דבר פלא: הרי בתחילה זה נזכר בתור חלק מנדבת המשכן, הקשורה עם "כל נדיב לבו יביאה"¹⁷, והרי דבר הפשוט הוא שאינו בדומה נדיבות הלב של אחד לשני, כי ידוע ש"אינן דעותיהן שוות"¹⁸ – כך ברא הקב"ה בני אדם; ואעפ"כ נאמר ש"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" דוקא בענין דמחצית השקל, ענין השקלים, משא"כ בשאר נדבות המשכן באמת הי' חילוק בין עשיר לדל (וכמובן גם מפשטות הכתובים).

וההדגשה עוד יותר אינה מובנת:

לכאורה, הי' צריך להיות לשון הכתוב בקיצור, שכל אחד יתן אותו דבר, שמה גופא כבר מובן שלא צריך להיות ריבוי או מיעוט בזה; ואעפ"כ הפסוק עצמו מדגיש, שיש לדעת שישנה מציאות של עשיר (שמציאות העשיר קיימת גם כשמגיע למחצית השקל) וישנה מציאות ההפכית הנקראת "דל", ואעפ"כ, בעמדם במעמדם ומצבם, ובנתינת השקלים דמחצית השקל זה נקרא ע"י "תורת אמת"¹⁹ "עשיר", והשני נקרא ע"י "תורת אמת" "דל" – אעפ"כ בנתינתם בפועל "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט".

[וההדגשה היא עד כדי כך, שידוע המחלוקת והשקלא וטריא²⁰ האם יש להחשיב את זה בתור ציווי (לאו) בפני עצמו במנין המצוות – עד כדי כך הענין חשוב ומודגש].

ה. וידוע אחד מהפירושים בזה:

באופן דמחצית השקל יש שני ענינים: ישנה הנתינה בפועל, שאז "לא ירבה" ו"לא ימעט"; אבל בשעת מעשה, במחצית השקל גופא, הנתינה היא עם עשירות, או שהנתינה יכולה להיות עם היפך העשירות.

ובנוגע לעבודה בפועל²¹, זהו הענין שבו משתווים כל בני ישראל, כדאיתא גם בתניא²² שאפילו קל שבקלים, כשמגיע לענין שידוע²³ שזה פוגע בקשר שלו עם הקב"ה, הנה אז, כדי שיהי' ביהדותו, הוא מוסר נפשו על קידוש השם, ועאכו"כ בנוגע לגדול שבגדולים; וגם אצל גדול שבגדולים, אין זה מתעורר ונמדד מצד זה שהוא גדול שבגדולים, אלא

כ.:

(21) ראה תו"א תשא פו, ד. אוה"ת תשא ע' א' תקכ"ח.
וראה לקו"ש שם.
(22) פי"ד. פי"ח.
(23) ראה סה"מ תשי" ע' 114 ואילך.

(16) תשא ל, טו.

(17) פרשתנו (ויקהל) לה, ה.

(18) ראה ברכות נח, רע"א. סנהדרין לח, א. תנחומא פינחס י. ועוד.

(19) ל' הכתוב – מלאכי ב, ו.

(20) ראה ביאור הרי"פ פערלא לסה"מ צ' לרס"ג מ"ע

גם אצלו זהו למעלה מן הטעם ודעת – מצד המסירת נפש שלו, שמסירת נפש בפנימיות הוא מסירת הרצון (כמבואר בכמה מקומות²⁴), שהוא מוסר לגמרי את רצונו ולכן הוא עושה את הענין.

ולכן, בחיצוניות הענינים, זהו אותו הדבר ואותו הענין, זהו מחצית השקל; אבל ביחד עם זה, בשעת מעשה, זה מחצית השקל של עשיר וזה מחצית השקל של דל.

ו. ואע"פ שבנוגע לפועל ולמעשה, ו"המעשה הוא העיקר"²⁵, הפעולה שוה – הם מקדשים את שמו ית', שזה נעשה ונפעל ע"י מעשה המצוות, כולל גם ע"י "מעשיך לשם שמים"²⁶, ועאכו"כ²⁷ ע"י "דרכיך דעהו"²⁸ –

הרי בשעת מעשה ישנו פנימיות הענינים, והמסירת נפש יכולה להיות עד באופן הכי נעלה של גדול שבגדולים, ועד באופן שזהו בקצה השני; אבל בפועל – והבפועל הוא העיקר – נעשה הקידוש שמו ית'.

ובלשון המובא ע"י רבותינו נשיאינו²⁹, שבמחצית השקל יש עשר גרה, עשר מעות, שזה מראה על עשר כחות הנפש, שעם כל עשר כחות הנפש הם עומדים באופן דמסירת נפשו, כולל גם רצונו,

שלכן אין בזה חילוק בין "עשיר" ו"דל", כי לכל אחד מהם "אב אחד לכולנה" (כדאיתא בתניא פרק לב),

אבל במה כל אחד מוסר את עצמו – הנה זה מוסר את עשר כחות הנפש של גדול שבגדולים, וזה מוסר את עשר כחות הנפש של הדרגא שלו.

ואע"פ שכאמור, בעיקר הענינים, ש"המעשה הוא העיקר", הנה "נחת רוח לפני שאמרת" ונעשה רצוני³⁰ – הרי יש בזה גם את פנימיות הענינים, שזהו החילוק בין "עשיר" ל"דל".

ז. וזהו בדוגמת המדובר בארוכה בהתוועדות שלפני זה³¹, שיש כמה טעמים בנוגע לבריאת העולמות, והטעם האמיתי הוא ש"נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"³², שזה מתקיים בפועל ובשוה ע"י גדול שבגדולים בדיוק כמו ע"י קטן שבקטנים.

אוי"ח סקניו ס"ב.
 (29) תו"א שם. אוה"ת שם. שם ע' א'תתנ.
 (30) ספרי ופרש"י פינחס כח, ח. וראה גם תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. פרש"י תצוה כט, כה.
 (31) דברי משיח – שיחת מוצאי ש"פ נח שנה זו ס"ג-ד.
 (32) ראה תנחומא נשא טז. בחוקתי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

(24) ראה לקו"ש ח"ב ע' 456 ובהערה *9. וש"נ.
 (25) אבות פ"א מ"ז.
 (26) אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 646 בהערה ד"ה כל מעשיך לשם שמים.
 (27) ראה לקו"ש ח"ג ע' 907. שם ע' 932. ח"י ע' 104. חכ"ה ע' 135. ועוד.
 (28) משלי ג, ו. רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע אדה"ז

אמנם, נוסף לזה ישנם הטעמים כפי שזהו כבר בסדר ההשתלשלות, שזהו כפי שהטעם הוא עבור נשמות דאצילות – באצילות, ועד"ז בעולמות שלמטה מזה, כמבואר בארוכה בהמשך תרס"ו³³.

ח. ובנוגע לפועל, וה"בכך"³⁴ הוא העיקר, כמדובר לעיל – "המעשה הוא העיקר": יהודי צריך לזכור את מעמדו ומצבו במשך כל השנה כולה [לא רק "אחת בשנה"³⁵, שאז עומדת נשמתו בגלוי באופן ד"אחת" – יחידה שבנפש (כפירוש התוספות³⁶ בלשון "אחת", כמדובר כמה פעמים), אלא כל השנה כולה], שמכיון שהוא מציאות של נברא, עליו לדעת שמציאותו ד"אני נבראתי" היא – "לשמש את קוני", בתור עבד, שענינו של עבד הוא שאין לו רצון משלו, אלא רצונו הוא רצון האדון³⁷.

אבל ביחד עם זה, זה גם משתלשל ונמשך בכחות פנימיים, עד שיש (כלשון הכתוב) "עשרים גרה", והוא נותן עשר גרה – "מחצית השקל" שלו, שגם הוא צריך שכל הענינים יופעלו ע"י כל הכחות שלו, שאז נמצא שזה עומד במעמד ומצב ד"העשיר" והשני בקצה ההפכי.

ט. אמנם, ח"ו להיות בגלל זה בנפילת הרוח ("אַרְאָפְגַּעְפֶּאֶלְן בַּא זִיר"), מכיון שבפנימיות ועיקר הענינים הם פועלים את אותו ענין, שזה "לא ירבה" וזה "לא ימעיט"; אבל אעפ"כ עליו להשתדל (וגם זה נכלל בעבודה דכחות שלו) שבדיוק כמו שהוא מקיים את הטעם לבריאת העולמות (והוא בכלל זה) "לעשות לו ית' דירה בתחתונים" – שיקיים גם את הטעמים הפרטיים הבאים שלאחרי זה.

וזהו בכללות הענין בנוגע לפועל:

אע"פ שעיקר ושורש והתחלת כל העבודה הוא הענין דקבלת עול (בלשון התניא³⁸), כפי שרואים זאת גם בפשטות, שהתחלת היום מתחילה עם "מודה"³⁹ אני לפניך⁴⁰, ענין של הודאה ומסירת הרצון –

הרי אח"כ, במשך כל היום כולו, יש זמנים שבהם אומר "הודו להוי' קראו בשמו", ואומר את ה"מודים" שאומרים בתפילת העמידה, ויש זמנים ביום שעליו גם לעשות את כל התלוי בו [ועד באופן ש"תורת אמת" מעידה עליו שהוא עושה זאת כדבעי למיעבד⁴¹, בכל עשר הכחות שלו], ואם הוא "עשיר" – עליו להקריב דוקא "קרבן עשיר".

(38) רפמ"א.

(39) סדר היום בתחילתו. שו"ע אדה"ז אר"ח מהדר"ק ס"א ס"ה. מהדר"ב שם ס"ו. סידור אדה"ז בתחילתו.

(40) ראה גם לקו"ש שם ע' 111.

(41) ראה כתובות סז, א.

(33) ע' תמו.

(34) ראה שיחת שש"פ תש"ט (סה"מ תש"י ע' 189).

(35) ל' הכתוב – ס"פ תצוה (ל, י). אחרי טז, לד.

(36) ד"ה עד אחת – מנחות יח, א.

(37) ראה בארוכה המשך תרס"ו ע' שכו ואילך.

י. וע"פ האמור – ובפרט ע"פ המובן מלקו"ת ריש פרשת נצבים שיש ענינים הנמצאים יותר ברגל מאשר בראש, הרי מובן שאצל כל אחד מישראל, אפילו אצל קטן שבקטנים, ואפילו אצל קל שבקלים, יש ענין שבו הוא "עשיר",

ובדוגמת הרגל לגבי הראש (כלשון הנאמר בלקו"ת), שיש ענין ברגל שהראש זקוק לרגל, כי בענין זה הרגל היא "עשיר" והראש זקוק אלי'.

ועד"ז גם בנוגע לקצה ההפכי, שכל אחד מישראל, אפילו גדול שבגדולים, ומי לנו גדל ממשה רבינו – שמדתו היתה מדת האמת⁴², ועאכו"כ בנוגע לענין שהי' משך כל ימי חייו – שמעיד ב"תורת אמת" שמשה הי' "ענו . . . מכל האדם אשר על פני האדמה"⁴³, ש"כל" כולל את כולם,

ועאכו"כ ע"פ פירוש רבותינו נשיאינו בזה⁴⁴ בפרטיות, שבמיוחד הי' זה לגבי דרא דעקבתא דמשיחא, שמשה הי' ענו בעצמו מצד מדת האמת שלו, ענו באמיתיות, בראותו מה הם אוצרים בתוכם ("פארמאגון"), ושהוא זקוק אליהם.

ובלשון הכתוב⁴⁵ "שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו", כפירוש רבותינו נשיאינו⁴⁶, שאע"פ שבערך למשה הם "רגלי", בבחי' רגל, הנה זה ש"אנכי" נמשך גם במשה הוא עי"ז שהוא נמצא "בקרבו", ביחד עם "אנכי", עם "שש מאות אלף רגלי", בדוגמת המבואר בלקו"ת האמור.

יא. וזהו גם הלימוד בפועל:

אין מקום לנפילת רוח, כאשר עושה חשבון צדק בנפשו, ומתבונן שאע"פ שהוא פעל גדולות ונפלאות, הנה בהיותו (כמדובר כמה פעמים⁴⁷) "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"⁴⁸, הי' יכול לפעול שלא בערך יותר, ועד שמה שפעל הוא ההיפך מעשירות לגבי מה שהי' יכול לפעול,

דזוהי ההתבוננות שצריכה להיות, והיא צריכה להביא תועלת בנוגע לכך שיקיים את הציווי ד"מעלין בקודש"⁴⁹ בתכלית השלימות; אבל לא ח"ו שזה יביא לענין של עצבות, כמבואר בארוכה בתניא⁵⁰ עד כמה זה מושלל.

ומתעוררת השאלה: כיצד יתכן שלא "יהי' עצב"⁵¹ כאשר יודע שזהו החשבון צדק, ואף מדגישים ש"תורת אמת" דורשת ממנו שלא יהי' במעמד של עצבות ח"ו?

46) סה"מ תרפ"ז ע' קטו (תשי"א ע' 184). וראה תו"א שבהערה 21.

47) ראה ד"ה וקבל היהודים שנה זו (נדפס לעיל).

48) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

49) ראה ברכות כח, א. וש"נ. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש ח"ג ע' 250 הערה ד"ה להעלות בקודש.

50) פכ"ו ואילך.

51) ראה תניא רפ"א.

42) ראה סנהדרין קיא, א. שמו"ר פ"ה, י. ועוד.

43) בהעלותך יב, ג.

44) תו"א שמות נב, ב. תו"ח שמות סד, ב. סה"מ

עטר"ת ע' תסד. תרפ"ה ע' קיב. תרפ"ט ס"ע 215-6

(קונטרסים ח"א נג, ב). תרצ"ז ס"ע 298-9 (תשי"א

ע' 237). תרח"ץ ע' קע. סד"ה והאיש משה תרח"ץ

(קה"ת, תשנ"ג). סה"מ תש"ב ע' 13.

45) בהעלותך יא, כא.

והביאור בזה ע"פ האמור – שבשעת מעשה, נוסף לכך שיש לו את כל הכחות שיבוא לתכלית השלימות שלו, יש לו גם עשירות כזו, עד שגם נכלל במשה שהוא "ענו מכל האדם אשר על פני האדמה" – גם הוא בכלל, בין אם הוא כן מבין את זה בין אם הוא לא מבין את זה,

שהרי מכיון שבפשטות הוא יודע שזוהי האמת לאמיתתו – זהו בדוגמת משיחה יודע שיש לו הון יקר, דאפילו אם אינו רואה את זה בעיני בשר, הרי לא שייך שיהי' בעצבות מכך שהוא "עני", כאשר הוא יודע את האמת, ואמת המונחת אצלו באופן של ראי', שלא שייכים בזה ספקות וספק-ספיקא, מכיון שכך אמרה "תורת אמת".

ובמילא הוא יכול וצריך לעבוד את עבודתו לקונו בענינים שיש לו כבר בפועל מתוך שמחה אמיתית, וגם עבודה זו המתבטאת במילוי תפקידו דלהעלות בקודש, שיבוא מהענין ד"רגלי" עד שנעשה חדור ב"משה" שבקרב⁵², שיהי' המושל ושולט על כל עניניו במשך כל היום כולו, שגם התבוננות זו והשתדלות זו ועבודה זו יעשה מתוך שמחה אמיתית.

יב. וזה בא גם כפועל-יוצא וקיצור ממאמרי רבותינו נשיאינו בפרשת שקלים, כפי שכבר נדפס בכמה מקומות, החל מתו"א, וספרי ומאמרי רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו, המתעכבים על הפסוק (אחרי ההקדמה וההכנה ד"וידבר", שהקב"ה אמר למשה, ותוכן הדיבור הי') "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם".

מאמר (כעין שיחה) ד"ה כי תשא (נדפס לעיל).

יג. ע"פ האמור לעיל (ס"ו) ש"המעשה הוא העיקר" – הנה נוסף על הענין המדובר לעיל (ס"ג) ששקלים מזכיר ליהודי ומעורר אותו ונותן לו כחות שיתחיל להתכונן ולהכין את כל הענינים הנדרשים לכך שכל השנה מראש חודש ניסן הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה תהי' אח"כ בתכלית השלימות כרצון התורה, וכפי שהתורה נותנת כח לקיים זאת –

ישנו גם כפי שאומרת הגמרא⁵³ ששקלים מבטלים את הגזירה שהיתה קשורה עם פורים, שהשקלים שנתנו בני ישראל הקדימו לשקלים שרצו לתת או נתנו מהלעו"ז,

ועד שנעשה "ונהפוך הוא"⁵⁴, שמכל הענינים ההפכיים נעשה "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"⁵⁵ (עם כל הפירושים⁵⁶, נוסף על הפירוש דפשטות הכתובים).

וזהו גם בהוספה על המדובר לעיל⁵⁷, ששלושים יום לפני ענין חשוב וגדול ושקשור להכנות וטירחות צריכים להזכיר על זה⁵⁸, ולכן מזכירים בפורים קטן על הענין ד"מבצע

56) ראה מגילה טז, ב.

57) דברי משיח – שיחת פורים קטן שנה זו ס"ב.

58) ראה פסחים ו, סע"א. וש"נ. שו"ע אדה"ז ריש

הלכות פסח. וש"נ.

52) ראה תניא רפמ"ב.

53) מגילה יג, סע"ב.

54) אסתר ט, א.

55) שם ח, טז.

פורים" – שעד"ז ישנה גם דעת רבן שמעון בן גמליאל⁵⁹ (כמוזכר ג"כ) שזהו חמישה עשר יום לפני זה, שזהו גם מה שבראש חודש אדר – והנתינת כח על זה בשבת מברכים חודש אדר – מזכירים עוד הפעם על "מבצע פורים".

ושזה יהי באופן ד"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל⁶⁰, כמוזכר לעיל (במאמר), [כדאיתא בתניא⁵² שכל אחד מישראל קיבל בירושה את הענין ד"זכרו תורת משה עבדי⁶¹, ומבאר בזה בתניא שזה (הענין דמשה) עומד אצלו גם בגלוי, אצל כל אחד מישראל, שלכן "ועתה ישראל מה הוי' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה"⁶² זוהי שאלה בפשטות לכל אחד מישראל, "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁶³, ונאמר שזהו "מילתא זוטרתא היא"⁶⁴, מכיון שאצלו עומד בגלוי (לגבי זה) הענין דמשה – שיהי' גם "כל עדת בני ישראל" –

שיפצו את כל עניני תורה ומצוותי' בכל מקום שיכולים להגיע, ועד שזה יקיף את "כל עדת בני ישראל" ויגיע לכל אחד ואחת.

יד. וכמדובר כמה פעמים בנוגע לענינים הכלליים, שמהם נמשכים כל הפרטים:

החל מהענין דאהבת ישראל, שזהו "כלל גדול בתורה"⁶⁵,

ואח"כ כפי שזה נמשך בחינוך, שצריך לחנך את עצמו ואת כל הנמצאים סביבו, ובפרט שזה בא בתור המשך לאהבת ישראל, שאז "מי יודע . . מעלתן", נוסף על הענין ד"אב אחד לכולנה"⁶⁶, דמזה מובן עד כמה משתדל בחינוך דכל אחד ואחת מישראל, מכיון ש"אב אחד לכולנה", ויתירה מזה – דאפילו אם צריכים להסביר לו מה יהי' לו מזה בגופו ובחלקו בעולם, אומרים לו "מי יודע . . מעלתן",

ואח"כ זה נמשך בענינים כלליים, שהם גם פרטים לגבי ה"כלל גדול", שזהו הענין דהפצת לימוד התורה, ואח"כ ענין התפילין ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין"⁶⁷, וענין המזוזה, וענין הצדקה, ו"בית מלא ספרים – יבנה וחכמי",

ואח"כ זה נמשך גם בג' היסודות שעליהם כל בית ישראל עומד – עקרת הבית, הענין דנרות שבת קודש, שזה מאיר בית יהודי לכל השבוע, "מערב שבת לערב שבת"⁶⁸, שאח"כ באים לאופן נעלה יותר דהדלקת נרות,

65) תו"כ ופרש"י קדושים יט, יח. ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד. ועוד.
66) תניא פל"ב.
67) קידושין לה, א. וש"נ.
68) ראה פרש"י חיי שרה כד, סז. וראה בארוכה לקו"ש חט"ו ע' 163 ואילך.

59) פסחים שם.
60) ריש פרשתנו (ויקהל לה, א).
61) מלאכי ג, כב.
62) עקב י, יב.
63) שבת סג, א. וש"נ.
64) ברכות לג, ב.

וכשרות האכילה ושתי', שזה נעשה "דם ובשר כבשרו"⁶⁹, שגם גופו בפשטות נעשה מציאות כשרה, וכמדובר כמה פעמים ש"כשר" הוא גם ר"ת "כמוצא שלל רב"⁷⁰ (כמ"ש אאמור בכמה מקומות⁷¹), שעי"ז פועל בחלקו בעולם שנעשה "כמוצא שלל רב", והענין דטהרת המשפחה, שזוהי ההכנה הקרובה ל"זרקתי עליכם מים טהורים"⁷², "אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם"⁷³.

טו. ובמבצעים אלה ישנו הענין שהזמן גרמא בענין המצוות – המצוות הקשורות עם פורים, שזהו הענין ד"מבצע פורים", וכנ"ל – באופן שזה יקיף את "כל עדת בני ישראל", כל אחד ואחת,

ועאכו"כ את אלה הזקוקים לתזכורת או עידוד או נתינת כח או שיתנו להם את האפשרות לקיים את כל מצוות פורים – כל שבע המצוות של פורים, כמבואר בארוכה בכמה מקומות, וכמדובר כמה פעמים⁷⁴.

וזה גם נוגע בפרט – בדוגמת דברי הרמב"ם בסיום הלכות פורים⁷⁵, שאע"פ שבכלל צריכים להרבות ב"משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים"⁷⁶, הרי אין לך שמחה גדולה לפני המקום כהענין ד"מתנות לאביונים", שלכן שם צריך להיות הריבוי, עוד יותר ועוד יותר.

והרי "אביונים" הוא הענין ד"אין עני אלא בדעת"⁷⁷, שדוקא בנוגע לאלה שאינם יודעים בנוגע לגודל הענין דפורים, או שאינם יודעים בכלל אודות ענין הפורים רח"ל – צריכה להיות ההשתדלות הכי גדולה, ובלשון הרמב"ם שאין לך שמחה גדולה לפני המקום מכאשר יגיע אליהם (ע"י השתדלות זו) הענין ד"מתנות", עם כל הפירושים שבמתנות, כולל גם הענין העיקרי – שכמו שכל עניני פורים (כל הרגעים של פורים) צריכים להיות באופן של שמחה ו"מרבין בשמחה"⁷⁸, באופן ד"עד דלא ידע"⁷⁹ – עאכו"כ המצוות של פורים.

וכאשר משתדלים עם הזולת, אפילו עם כזה שהוא "אביון", וכפרש"י⁸⁰ ש"אביון" הוא "תאב לכל דבר", שאיזה דבר שלא יתפסו ("וואָס פאַר אַ זאַך מ'זוועט ניט אַנכאַפּן") – אין לו את זה, ובמילא הוא תאב לזה – אין להסתפק בכך שיקימו איתו חלק מעניני פורים, או (כל עניני פורים, ואפילו עם שמחת פורים, אבל) בלי הענין דריבוי השמחה, השמחה ד"עד דלא ידע",

(75) הל' מגילה פ"ב הי"ז.

(76) אסתר ט, כב.

(77) ראה נדרים מא, רע"א. כתובות סח, א.

(78) תענית כט, סע"א.

(79) מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

(80) פ' ראה טו, ד.

(69) ראה תניא פ"ה (ט, סע"ב).

(70) תהלים קיט, קסב.

(71) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' קצח.

(72) יחזקאל לו, כה.

(73) יומא פה, ב (במשנה).

(74) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1283. וש"נ. וראה גם

לקו"ש חט"ז ע' 365.

אלא בעניני פורים נכלל ג"כ שאפילו אצל "אביון" יהיו ה"מתנות", שתהי' לו שמחת פורים, ובאופן כפי שצריכה להיות שמחת פורים אצל כל אחד מישראל, ועאכו"כ אצלו, כי אין לך שמחה גדולה לפני המקום כמו לשמח "לב נדכאים" ו"שפלים"⁸¹ (כפי שמביא הרמב"ם), שגם אצלו יהי' ענין השמחה, נוסף על הענינים כפשוטם, באופן של שמחה, עד לשמחה "עד דלא ידע".

וכמדובר במיוחד, זה נוגע לאלה שהם קטנים בדעה, שלכן אינם יודעים את גודל ענין הפורים, או שרח"ל אינם יודעים בכללות אודות ענין הפורים.

טז. ועד"ז גם בנוגע לאלה הנמצאים בבתי רופאים, שמצד מצב הבריאות אינם יכולים לקיים את כל עניני פורים בתכלית השלימות – שידאגו גם לספק להם, שיהיו להם את כל הענינים, כולל גם הענין דשמחה רבה וגדולה, עד "עד דלא ידע", ועאכו"כ בנוגע לנדכאים הנמצאים בבתי האסורים מאיזו סיבה שתהי'.

ואף שידוע⁸² מה ששאל אינו-יהודי אצל רבי עקיבא, דמכיון שהקב"ה הביאו למצב כזה, מדוע יהודי מתערב ("מישט זיך אַריין") ורוצה לתת לו צדקה ולשמחו –

המענה בזה הוא, שכל אחד מישראל הוא בנו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וזהו בדוגמת אב שמאיזו סיבה שתהי' נמצא בנו, ובידיעת האב, במעמד בלתי רצוי – שהאב הוא בשמחה (ובלשון הרמב"ם "שמחה גדולה", עד שאין לך שמחה גדולה יותר מזה) כאשר מישוהו בא ונותן לו שיהי' לו הכל, ובאופן המתאים לבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

יז. וזה מרומז גם בסעיף נפלא בשולחן ערוך⁸³, בפסק דין גמור שנאמר בנוגע לקריאת המגילה,

[שבזה מתחיל הענין דפורים, ושם מסופרת פרשת החג ו"תקפו של נס"⁸⁴, ורק אז יודעים מה צריכים לעשות וכיצד צריכים לעשות, עד לשמחה "עד דלא ידע", שהרי הידיעה בזה – הלימוד המביא לכל זה – הוא הענין דמקרא מגילה]:

איתא בשולחן ערוך ש"מנהג טוב להביא קטנים וקטנות לשמוע מקרא מגילה".

ועל זה מתעכבים בתמי': מאי קא משמע לך, ובמה מתייחד דוקא מקרא מגילה? הרי זהו ענין של חינוך, וכבר דובר בהלכות שבת בארוכה⁸⁵ כיצד מחוייבים לחנך קטנים וקטנות, ובמילא מובן שזה כולל גם את המצוה דמקרא מגילה; ועאכו"כ כש"אף הן היו באותו הנס⁸⁶, כמסופר במגילה⁸⁷ שהגזירה היתה על אנשים ונשים וגם טף, ובשוה

85) שו"ע או"ח סשמ"ג.

86) ל' חז"ל – שבת כג, א.

87) אסתר ג, יג.

81) ישע"י נו, טו.

82) ראה ב"ב י, א.

83) או"ח סתרפ"ט ס"י.

84) פרש"י אסתר ט, כט.

"ביום אחד". ואעפ"כ, מחלקים בסעיף בפני עצמו שיש להביא (ומפרשים –) הן קטנים והן קטנות למקרא מגילה!

יה. והענין בפשטות (שהרי זהו ענין של דין; אפשר להוסיף את ההבנה ברמז, אבל צריכים לקיים את הענין כפשוטו) – שצריכים להיות גם קטנים וקטנות במקרא מגילה. ואע"פ שאחרונים – החל מהשל"ה⁸⁸ – מבהירים ("באווארענען") בזה שלא יבלבלו למקרא מגילה וכו', כמבואר בכמה מקומות – הרי רואים את המנהג הטוב שהנהיגו, שמביאים קטנים וקטנות למקרא מגילה.

– משתדלים ככל האפשרי לקיים את דברי השל"ה (שמביא המגן אברהם⁸⁹) שלא יבלבלו לשמיעת המגילה; אבל אפילו אם מאיזו סיבה שתהי' זה כן מבלבל [מפני שאצל קטנים ג"כ לא משנה ("מאכט דאך אויך ניט אויס") אם יהי' באופן ד"עד דלא ידע", כמדובר] – הרי ישנה העצה היעוצה, כהמנהג בכמה מקומות, שמחכים עד שהקטנים וקטנות מכים "המן" עם כל הענינים הקשורים להמן, עם פשיטות ותמימות (כפי שיש לילדי ישראל), ואח"כ קוראים את המגילה באופן שאין את הענין לחשוש.

וזה קשור גם עם המדובר כבר כמה פעמים, שב"מבצע פורים" יש להשתדל שיוכלו ויטלו חלק ויפעלו גם קטנים וקטנות, מיוסד על הענין כמובא בסעיף בשולחן ערוך. וכאשר יהי' בעל מרה שחורה ("א מרה-שחורה'ניק") ויטען שיתכן וזה יבלבל –

הרי ידוע מאמר המדרש שיר השירים⁹⁰ עה"פ⁹¹ "ודגלו עלי אהבה", "אל תקרי דגלו אלא דילוגו". והמדרש מבאר אודות מה מדובר כאן – שמדובר אודות אזכרות (הענין דשמות הקדושים), ולפעמים קורה (מאיזו סיבה שתהי', מצד שהם תינוקות) שתינוקות של ישראל מדלגים עליהם; ועל זה אומר הקב"ה "אל תקרי דגלו אלא דילוגו" – שמשנים את מה שכתוב בפסוק, כדי להסביר ליהודי, שמכיון שדילוגם של התינוקות הוא ענין הקשור עם תינוק ותינוקת של יהודי, ובודאי שזה קשור עם תמימותם ופשטותם – זהו ענין שעליו אומר הקב"ה שזהו "עלי אהבה", הענין כפשוטו.

ובפרט ע"פ הדיוק שכתוב כאן הלשון "עלי", כמדובר בכמה מקומות בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו⁹², ש"עלי" הוא ענין העומד באופן מקיף, בדוגמת עטרה וכתר של מלך המקיף את ראשו של המלך, שזה נפעל ע"י תפילתם של ישראל בכלל, שע"י "מט"ט קושר כתרים לקונו"⁹³,

92) ראה אוה"ת חנוכה (כרך ה) תתקכג, א.
93) ראה זח"א קסז, ב. ובכ"מ. וראה הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ תש"ח ע' 202. וש"נ.

88) רס, ב.
89) או"ח סתרפ"ט סק"א.
90) פ"ב, ד.
91) שה"ש ב, ד.

וזה נפעל גם ע"י קטנים – כמבואר ומוכן מתורת הבעש"ט הידועה⁹⁴ עה"פ⁹⁵ "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל", כפי שמסביר כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בארוכה במאמרו הידוע [שהוציא דוקא בשפה שמדברים בה נשים וקטנים וקטנות – אידיש]⁹⁶, שישנו כפי שהקב"ה עומד בתכלית העילוי ובתכלית הקדושה, "ואתה קדוש", וכדי שיהי' "יושב", באופן של ישיבה, שבזה רואים כביכול במשל שהראש נשפל למטה⁹⁷, ויתירה מזה – שהקב"ה הוא באופן של ישיבה, "ושכנתי בתוכם", בתוך כאו"א מישראל – זהו ע"י "תהילות ישראל", ע"י שבני ישראל מהללים ומשבחים את הקב"ה.

וכפי שמביא שם, שהבעש"ט קיים זאת בפועל, דמבלי הבט על זמנו ועל העילוי שבעבודתו, הוא התבונן שבזה מתבטא עילוי גדול יותר, ופלפל ונסע סביב ("אַרומגעפּאַרן") בעיירות ישראל, ודיבר עם נשים וקטנים וקטנות ועמי הארץ באופן כזה שיביא אותם לומר "ברוך ה'" או "תודה לה'" ("געלויבט דער אויבערשטער, אַ דאַנק דעם אויבערשטן"), כמבואר שם בארוכה.

ומזה מוכן גם בנוגע ל"עת רצון" כפי שזהו בזמן הפורים, כדאיתא בתיקוני זהר⁹⁸ שיום הכיפורים, שהוא "אחת בשנה", הוא רק "כפורים" בכ' הדמיון, דפורים הוא ענין של "עד דלא ידע", וזה קשור עם אכילה ושתי', "לבסומי בפוריא"⁹⁹ וכו', כמבואר בארוכה בדרושי פורים⁹⁹.

יט. ו"המעשה הוא העיקר" שרוצים להפיק כאן:

מכיון שכבר נשאר רק קצת יותר משני שבועות עד פורים – יש להתחיל מיד בנוגע ל"מבצע פורים" במיוחד, בתוככי כללות שאר המבצעים, שזה יכול גם קטנים וקטנות, בלשון השולחן ערוך, וקטנים וקטנות בדעה, עד לקטנים וקטנות גם בפשטות – לחנך גם אותם, נוסף על קיום עניני ומצוות פורים – שגם הם ישתתפו בהשפעה על חבריהם (הקטנים) ועל חברותיהן (הקטנות) שאליהם יכולים להגיע.

וסוף כל סוף זה יכול את "כל עדת בני ישראל" בגאולת פורים, נוסף על כללות ענין המבצעים הנרמזים ב"אורה ושמחה וששון ויקר", כמדובר בארוכה בהתוועדויות שבשנים שעברו.

כ. ו"המעשה הוא העיקר", כמדובר – שזה יהי' ביתר שאת וביתר עוז, ויקחו את הנתינת כח משבת, שאז "כל מלאכתך עשו"¹⁰⁰, ו"וקראת לשבת עונג"¹⁰¹, שהולך עם הכח של שבת והתענוג של שבת,

98 תכ"א (גז, ב).

99 ראה תו"א מג"א צב, ד. צה, סע"ד ואילך. ועוד.

100 מכלילת ופרש"י יתרו כ, ט. הובא בטוש"ע

(ודאדה"ז) או"ח שש"ו ס"ח (סכ"א).

101 ישע"י נח, יג.

94 כש"ט הוספות סמ"ז (פא, ב). וש"נ.

95 תהלים כב, ד.

96 סה"מ אידיש ע' 139 ואילך.

97 ראה לקו"ת קדושים כט, ג.

ובאופן ד"אל תירא עבדי יעקב"¹⁰², שאינו מתיירא מכל הקשיים, דלא זו בלבד שאין זה מפריע לו בעשי' בפועל, אלא שאין לו כלל רגש היראה בפניהם, ואדרבה – הוא הולך ומנצח, עד באופן ד"ונהפוך הוא", שבענין המבלבל אותו למבצעים, ו"מבצע פורים" במיוחד, נעשה בכלל "ונהפוך הוא" – שזה מסייע לו.

ובמיוחד "המעשה הוא העיקר" – לעשות בפועל באופן מסודר בנוגע ל"מבצע פורים", שזה יכלול את כל אחד ואחת, אנשים ונשים וטף, "בכל מדינות המלך"¹⁰³, מלך מלכי המלכים הקב"ה, שכל אחד מהם יתכונן לפורים ויפעל בפורים את כל הענינים שצריכים להיפעל.

ויקויים היעוד ד"מיסמך גאולה לגאולה"¹⁰⁴, גאולת פורים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ש"בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל"¹⁰⁵, וכמדובר לעיל – שקלים הוא כבר הכנה בפועל ובנתינת ממון ממש בנוגע לעבודה דניסן ועל כל השנה כולה, שיהי' "מיסמך" בסמיכות ממש, ועוד לפני זה – כבר בניסן נעמוד במצב דגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ואז נראה (כנ"ל) את הענין ד"אלה פקודי המשכן משכן"¹⁰⁶, שאלו הם שני המשכנות, כפי שהם מוקמים ("אויפגעשעלט") בבית המקדש השלישי¹⁰⁷, נוסף על הענין כפשוטו – שהרי המשכן הי' מעשה משה, שהם נצחיים (כדברי הגמרא¹⁰⁸); אלא שעכשיו הם מוסתרים, ובביאת משיח צדקנו יראו "אלה פקודי המשכן", שִׁירָאו עם האצבע¹⁰⁹, שזהו הענין ד"אלה", שזה יתגלה בגילוי ממש לעיני בשר¹¹⁰.

וההתחלה בזה היא ע"י העבודה ד"זה יתנו", שהעבודה ניתנת באופן שתעמוד בגלוי, מעשר כחות הנפש המלובשת בגוף ובחלקו בעולם ע"י ג' הלבושים דמחשבה דיבור ומעשה.

ונזכה מיד ל"זה יתנו", עד שגם עצמות ומהות יעמוד בגלוי¹¹¹, כמדובר לעיל (במאמר) – שתי פעמים "זה"¹¹²,

"כן תהי' לנו"¹¹³ – בקרוב ממש, ובעגלא דידן.

(108) סוטה ט, סע"א. וראה גם תרבא"ר פי"ח.

(109) ראה פרש"י בשלח טו, ב.

(110) ראה לקו"ת פקודי ד, ג. ועוד.

(111) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתעד.

(112) ראה תענית בסופה.

(113) נוסח הבלדה.

(102) שם מד, ב. ירמ' ל, י. מו, כז. כח. וראה לקו"ת בלק עב, ב.

(103) ל' הכתוב – אסתר ט, כ.

(104) מגילה ו, סע"ב.

(105) ר"ה יא, רע"א. שמור"ר פט"ו, יא.

(106) ר"פ פקודי (לח, כא).

(107) ראה לקו"ת ש ח"א ע' 116 הערה 3. ובכ"מ.

ר"ד בניחום אבלים – תשמ"ח

דעם ענין וואָס מ'איז אַליין מוסיף².

הנ"ל: שהקב"ה יעזור שנזכה עם הרבי ללכת לקראת משיח.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בקרוב ממש".

הנ"ל: עם הרבי ביחד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן".

הנ"ל: בראש! "המקום ינחם וכו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן".

• הרב משה שי' שיינערט – מנהל רוחני בישיבת בעלז סיפר שכאשר נפטרה זוגתו של השר שלום מבעלז, אמר: "ריבונו של עולם, הרי אתה יודע שאם הייתי יכול להקימם הייתי מקים אותם, אבל אתה ריבונו של עולם יכול להקים את כנסת ישראל, אזי תקימם!".

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאל זיין בקרוב ממש. די הבטחה אַז דער אויבערשטער וועט אַזוי טאַן – האָט מען פון אַלעמאַל, די כוונה איז אָבער אַז יעדער איד זאל זען אַז דאָס זאל קומען, און כל המקדים הרי זה משובח, ביז וואָנעט אַז לאַ עיכבם אפילו כהרף עין"³.

(2) = "רק שלא תסתפק בלהמשיך, אלא להוסיף. הקב"ה יוסיף בכל הענינים, כולל גם - ההוספה הכי גדולה היא - הצלחה שענין שמוסיפים לבד".

(3) = "שיהי' בקרוב ממש. ההבטחה שהקב"ה יעשה כן - ישנה מתמיד, אבל הכוונה היא שכל יהודי ידאג שזה יבוא, וכל המקדים הרי זה משובח, ועד שלא עיכבם אפילו כהרף עין".

יום שני, כ"ז שבט

• האדמו"ר מנדבורנא (בורו פארק) שליט"א אמר שאביו ה' הנכד האחרון של ר' מרדכי מנדבורנא באמריקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאל זיין יאריך ימים על ממלכתו. אפילו אין באַראַ פאַרק דאַרף אויך (צוקו...) – קאָן נאָך צוקומען כמה וכמה, תורה איז דאָך 'ארוכה מארץ מדה', במילא איז פאַרשטאַנדיק אַז 'גדול לימוד שמביא לידי מעשה', אַז די מעשה איז בשלימות, און אעפ"כ ס'קומט צו אין תורה – קומט צו אין הידור במצוות. זאל זיין די אַלע ענינים 'פקודי הוי' ישרים משמחי לב', אין ענין התורה ס'זאל מוסיף זיין אין... (חסר קצת)"¹.

הנ"ל: פתחנו ישיבה ב"זמן" זה, וב"ה יש הצלחה יפה מאוד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איר זאלט זיך נאָר ניט מסתפק זיין אין ממשך זיין, נאָר מוסיף זיין. דער אויבערשטער וועט מוסיף זיין בכל הענינים, כולל אויכעט – די גרעסטע הוספה איז – הצלחה אין

(1) = "שיהי' יאריך ימים על ממלכתו. אפילו בבורו פארק צריך גם - יכול להיותוסף עוד כמה וכמה, הרי תורה 'ארוכה מארץ מדה', במילא מובן ש'גדול לימוד שמביא לידי מעשה', שהמעשה הוא בשלימות, ואעפ"כ [כש]מיתוסף בתורה - מיתוסף בהידור במצוות. שיהיו כל הענינים 'פקודי הוי' ישרים משמחי לב', בענין התורה שיוסיף ב... (חסר קצת)".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

הרה"ח רז בן שרה

רעייתו מרת שירן בת עדיי' רחל

וילדיהם החיילים בצבאות ה'

מנחם מענדל בן שירן

תניא מינה בת שירן

ומשולם זושא בן שירן

שיחיו

חן

שיזכו להפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א

בכל מושבותיהם

ותיכף ומי"ד ממ"ש, נאָו!